

Антипенко Надія Василівна,
доктор економічних наук, доцент
професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Яушев Сергій Євгенійович,
здобувач вищої освіти
Національний авіаційний університет, м. Київ.

ДИРЕКТ-КОСТИНГ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ-ПІДПРИЄМЦЯ

Анотація. Проаналізовано динаміку фізичних осіб-підприємців, зайнятих комп'ютерним програмуванням, консультуванням та пов'язаної з ними діяльності. Визначено зміст директ-костингу, його роль в управлінні витратами фізичної особи-підприємця, а також переваги від впровадження.

Ключові слова: директ-костинг, система, управління витратами, фізична особа-підприємець

Фізичні особи-підприємці (ФОП) відіграють важливу роль в інноваційному розвитку національної економіки, передусім в інтелектуальному сегменті. Протягом 2010-2020 років кількість ФОП, що здійснюють комп'ютерне програмування, консультування та пов'язану з ними діяльність, зросла із 18822 до 169823 осіб, або у 9 разів. Питома вага ФОП у суб'єктах господарської діяльності (СГД) зазначеного виду діяльності зросла з 86,3% до 96,3%. Кількість найманих працівників у ФОП, що здійснюють комп'ютерне програмування, консультування та пов'язану з ними діяльність, протягом 2010-2014 років збільшилася з 2278 до 6512 осіб, або у 2,85 разів, до кінця 2020 року вона скоротилася до 4170, що у 1,83 разів більше порівняно з 2010 роком.

В умовах ринкової економіки ефективне функціонування ФОП передбачає необхідність ефективного управління доходами і витратами. Діяльність будь-якого ФОП передбачає виникнення певних витрат, а її конкурентоспроможність в сучасних умовах багато в чому визначається її вмінням ефективно управляти своїми витратами. Тому обрані методики визначення собівартості виробництва продукції – одне з основних завдань управлінського обліку. У зарубіжній практиці управління підприємствами поширеним є принцип «різна собівартість для різних цілей».

Для організації ефективного управління доходами і витратами в діяльності ФОП рекомендується створення сучасної системи бюджетування, яка б була заснована на розробці і контролі виконання ієрархічної системи бюджетів.

Для зменшення витрат ФОП пропонується система директ-костингу як метод обліку затрат та калькулювання собівартості продукції. Під директ-костингом розуміють систему управлінського обліку, яка як у систематичному так і в проблемному обліку характеризується розмежуванням затрат на постійну та змінну складові [1, с. 253]. Вдосконалені показники аналізу «витрати-обсяг-прибуток» дозволяють виявляти взаємозв'язок витрат на

управлінську діяльність, обсягів реалізації та отриманих результатів діяльності ФОП.

Використання ФОП системи директ-костінг надасть змогу знизити трудомісткість облікових операцій і оперативно здійснювати розробку проектів управлінських рішень з урахуванням впливу собівартості надання послуг, достовірно відображати витрати в управлінській звітності.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Шулла Р. С., Повідайчик М. М. Концептуальні підходи до організації системи управлінського обліку "директ-костинг": зарубіжний досвід та можливість його адаптації у вітчизняній теорії та практиці. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер : Економіка*. 2013. Вип. 4. С. 247-254.